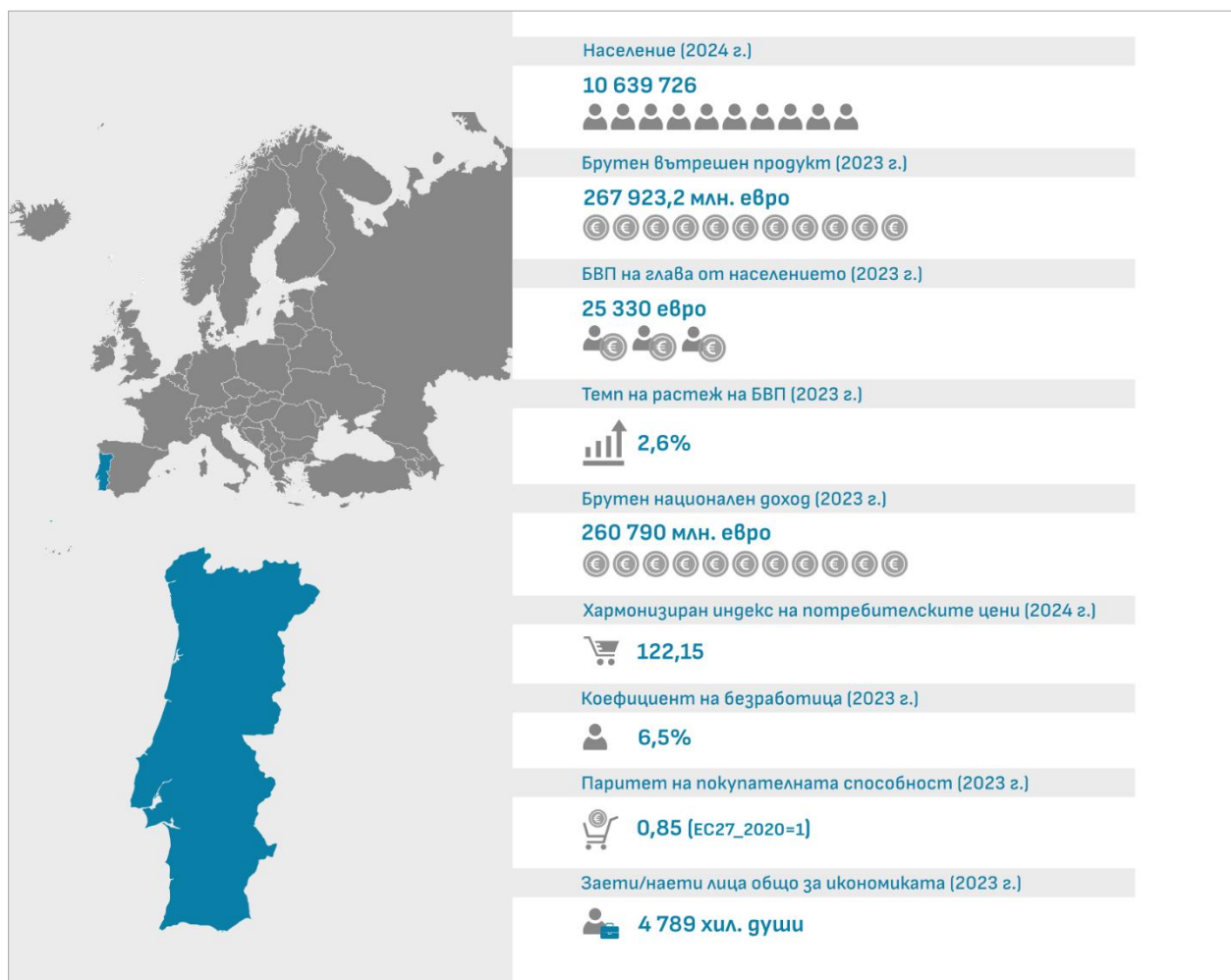




ПРОФИЛ НА ДЪРЖАВА: ПОРТУГАЛИЯ

Източници: Европейската комисия, Европейски инвестиционен фонд, Организация за икономическо сътрудничество и развитие, академични изследвания

ГЕОГРАФСКА КАРТА И ИНФОГРАФИКА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ





МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП)

Португалия е една от държавите в ЕС с най-голяма склонност към предприемачество, което е част от образователната програма на подрастващите. Освен това тя се представя добре в напредъка към постигане на устойчивост – **96% от МСП са предприели мерки за енергийна ефективност**. По данни на Европейското иновационно табло португалските МСП са сравнително силни в иновациите – повече от половината произвеждат вътрешнофирмени иновации и/или са въвели иновативни продукти и процеси при средно за ЕС от 1/3. Тревожно е състоянието на нивото на умения на заетите в МСП и на тяхната дигитализация.

По информация на Световната банка и ОИСР достъпът до финансиране все още представлява бариера пред МСП в Португалия. Те са особено засегнати от ограничения достъп до алтернативни източници на финансиране и от това, че не отговарят на условията (например заради забавени плащания).

ДОСТЪП ДО ДАННИ

Идентифицирани източници на информация от качествен тип:

ПУБЛИКАЦИИ НА ОИСР, STRENGTHENING FDI AND SME LINKAGES IN PORTUGAL
© OECD 2022



<https://www.oecd.org/>

Според Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) в Португалия съществува значителен потенциал постигане на растеж с помощта на МСП, които формират **68€** от добавената стойност и **60%** от брутния износ. В сравнителен план МСП в Португалия са по-иновативни и дигитализирани от предприятията на много други от икономиките в рамките на ОИСР. През последното десетилетие страната е отбелязала значителен



ръст на преките чуждестранни инвестиции в производство, ориентирано към износ, привлечени от сравнително ниските разходи за труд и работна сила, която притежава умения и добра инфраструктура.

Предприемаческата екосистема на Португалия е динамична и за разлика от повечето икономики появата на нови фирми в Португалия се увеличава постоянно през изминалото десетилетие. Отчетено е и нетно увеличение на работните места.

Растежът в периода преди пандемията се дължи на разрастващия се туристически сектор, чиито принос към БВП е почти 10% и расте два пъти по-бързо от останалите сектори на икономиката. Едновременно с това се наблюдава увеличение на различни експортно ориентирани производства, сред които ниско технологични (минерални и метални продукти, храни и транспортни материали) и високо технологични дейности (фармацевтика, химическа промишленост и машиностроене).

Ръстът в производството се дължи на инвестиции в дигитална инфраструктура, достъп до капитал, основан на знания, от рода на големи данни и анализи, умения за изследователска и развойна дейност, стабилна финансова система и относително силна регулаторна среда за бизнес и инвестиции.

Сектор услуги е голям, но е доминиран от дейности със сравнително ниска производителност. Секторът включва голям процент нискотехнологични дейности като търговия на едро и дребно, транспорт и логистични услуги, предоставяни предимно от МСП, както и свързаните с туризма.

Микро фирмите в Португалия са изключително голям дял от общия брой на предприятията в сравнение с други икономики от ЕС. Освен това в Португалия има сравнително по-голям процент самонаети отколкото в другите държави от ОИСР. Предприятията със среден размер са само 4% от всички предприятия,



което е нисък процент и повдига въпроса за липсващите в тази категория и за ниския капацитет за растеж. Съществуващите средни предприятия, макар и малко, са по-продуктивни в международно сравнителен план от гледна точка на заетост.

АКАДЕМИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

От гледна точка на географското разпределение на предприятията по размер, **32.2%** от микро предприятията, регистрирани в Португалия, се намират в северната част, **29.4%** в района на Лисабон и **21.7%** в централната част. В северната част 12.6% от микро предприятията са в района на Порто, докато в района на Дуро например са само 1.7%. С други думи Северът не е единен и монолитен регион от гледна точка на бизнес активност, а по-скоро хетерогенен. Най-голям брой микро предприятия има в района на Лисабон.

Териториалното разпределение на малките предприятия е подобно: по-голямата част се намират на север (**38.7%**) и особено в района на Порто (**13.1%**) и в района на Лисабон (**26.1%**).

Много подобно е и разположението на средните предприятия. Що се отнася до големите, тяхното териториално разпределение е различно: 49.8% се намират в района на Лисабон. В районите на Алентежу и Алгарве броят на предприятията е много малък, също и на островите. Като цяло териториалното разпределение на предприятията в страната следва концентрацията на населението и урбанизацията.

НАЦИОНАЛНА БАНКА НА ПОРТУГАЛИЯ

Националната банка на Португалия изготвя **Секторен анализ на нефинансовите компании в Португалия**. Публикува се широка гама от икономическа и финансова информация за фирмите. В допълнение към статистическата информация са достъпни и два инструмента, които съдържат индикатори за функционирането на компаниите:



- Секторни табла – свободен достъп



<https://www.bportugal.pt/QS/qsweb/Dashboards>

- Таблици на компаниите и секторите – достъп за компаниите след удостоверяване



<https://sts.bportugal.pt/adfs/>

Налични са обобщени данни за сектор и подсектор (до 5 знак), по големина на предприятието, година (2006-2023) по редица показатели, групирани в следните категории с възможност за сваляне на обобщените данни в ексел:

- Activity and profitability
- Liquidity and cash
- Cash Flows
- Funding structure
- Risk
- Balance sheet (structure)
- Quartiles
- International comparison
- Regional highlights



<https://bpstat.bportugal.pt/dominios/169>

<https://www.bportugal.pt/page/informacao-sobre-empresas>



Идентифицирани източници на информация от количествен тип:

НАЦИОНАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО

Предоставя всички основни статистически показатели за фирмите, с възможност за избор на код на икономическа дейност до най-ниско ниво.



<https://www.ine.pt/xportal>

НАЦИОНАЛНА БАНКА НА ПОРТУГАЛИЯ

Banco de Portugal Microdata Research Laboratory (BPLIM) предоставя достъп до наличните микроданни.

[Guide for Researchers](#)

Изисква се подаване на формуляр за кандидатстване ([Application Form](#)):

- кратко описание на изследователския проект;
- изследователи, участващи в проекта и тяхната принадлежност;
- искани набори от данни, времевата рамка и необходимите променливи.

Всички външни изследователи подписват *Споразумение за поверителност и изпращат автобиография*.

Заявленията могат да се изпращат по имейл на: BPLIM@bportugal.pt



<https://bplim.bportugal.pt/>

СВЕТОВНА БАНКА, ПРОУЧВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА

Проучванията на предприятията на Световната банка използват стандартни инструменти за събиране на данни за бизнес средата на ниво фирма от собственици и мениджъри. Обхванати са широк кръг от теми сред които финанси, инфраструктура, конкуренция, работна сила, препятствия пред растежа, измерване на успеха, корупция и престъпност.



Пълните данни на ниво фирма са достъпни за изследователите и включват отговорите на всички въпроси. Други достъпни набори данни са микропредприятията и секторни проучвания. За много икономики има и времеви редове. Данните са във формат Stata и могат да бъдат преобразувани в други формати като Excel, SPSS, SAS или Access с помощта на програма (Stat/transfer или Dbms).

Данните са достъпни в два формата:

1. **Стандартизиран:** икономическите данни са отговори на стандартен набор от въпроси. Форматът позволява сравнения и анализи между държавите
2. **Отделни икономики:** пълната информация за конкретна държава. Кодирането на въпросите не е еднообразно за всички включени държави. Предназначени са за изследване на отделна държава.

За достъп до пълната база данни е необходима регистрация в Звеното за анализи на предприятия (Enterprise Analysis Unit (DECEA) чрез попълване на Протокола за достъп. Ползвателите на данните са длъжни да пазят тяхната поверителност съгласно правилата на Световната банка, които са посочени върху регистрационната форма. Достъпът се предоставя с потвърждение по имейл.



<http://www.enterprisesurveys.org>

ТЪРГОВСКИ РЕГИСТЪР НА ПОРТУГАЛИЯ

Предоставя достъп до електронното досие на компанията, който изисква удостоверяване с цифров сертификат:

- Digital Mobile Key (CMD)
- Citizen Card
- Digital Certificate



- European authentication (eIDAS)

[Accessing the Company's Electronic Dossier](#)

Информацията за вписванията в търговския регистър, чието публикуване е задължително, е достъпна безплатно на адрес: <http://publicacoes.mj.pt/Pesquisa.aspx>. Включва списък на актове, публикувани в определен период (максимум 10 дни) и позволява търсене по ЕИК, име, район, период на публикуване. Търсенето връща списък с публикувани документи и може да се избере конкретен документ, в който се вижда ЕИК, име на фирма, правна форма, седалище, описание на вписаното обстоятелство (например смяна на ръководен орган).



<https://www2.gov.pt/en/espaco-empresa/empresa-online>

Информацията, свързана с регистрацията на финансовите отчети, се съхранява в **базата данни с годишни счетоводни отчети** (Base de Dados das Contas Anuais (BDCA) и може да бъде прегледана онлайн. Като алтернатива на сертификата, достъп до базата данни с годишни сметки може да бъде получен с абонамент за услугата за период от една година.

За да се направи поръчка, трябва да се попълни [формата за бизнес статистика](#), в която трябва да се посочи:

- име
- имейл
- мобилен номер.

Цената на годишния абонамент за базата данни зависи от това колко пъти в годината ще се иска достъп до регистъра:

- до 5000 - 3500 €
- до 10 000 - 8000 евро



- до 25 000 - 22 500 евро
- до 50 000 - 50 000 евро.



<https://justica.gov.pt/Servicos/Consultar-contas-anuais>

НАЦИОНАЛЕН ПОРТАЛ ЗА ОТВОРЕНИ ДАННИ

Данните за компаниите се купуват по географски райони с автоматично онлайн плащане.



<https://dados.gov.pt/pt/datasets/>

ПЛАТЕНИ АГРЕГАТОРИ (ПОДОБНИ НА ФИНАНСИ.БГ)

<https://www.infoempresas.com.pt>



<https://www.einforma.pt/servlet/app/portal>

<https://www.racius.com>

Данни за ефективността на МСП (в базата данни, excel формат)

Table of Contents	
<u>Summary Table</u>	Summary Table which illustrates the size and structure of the non-financial business economy in 2022
<u>Time Series</u>	Graphs summarising the development of SME indicators over time
<u>Sectoral Distribution</u>	Graphs and tables on distribution of SMEs across sections (in comparison to EU27 average)
<u>Knowledge Intensity</u>	Data and graphs for SME indicators by knowledge-/technology-intensity of certain divisions
<u>High-Growth Enterprises</u>	Graphs on high-growth enterprises
<u>NoE 1DGT</u>	Data: Number of enterprises at section/1-digit level
<u>NoE 2DGT</u>	Data: Number of enterprises at division/2-digit level
<u>EMP 1DGT</u>	Data: Number of persons employed at section/1-digit level
<u>EMP 2DGT</u>	Data: Number of persons employed at division/2-digit level
<u>VA 1DGT</u>	Data: Value added at section/1-digit level
<u>VA 2DGT</u>	Data: Value added at division/2-digit level
<u>HGE</u>	Data: High-growth enterprises
<u>Write-Up Calc</u>	Calculations: numbers referred to in the SBA Fact Sheets